

ТЕХНОЛОГІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ПЕДАГОГІЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ

Шопіна М.О.

*доцент кафедри методики та психології
дошкільної і початкової освіти
інституту післядипломної педагогічної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка,
місто Київ, Україна*

TECHNOLOGIES PSYCHOLOGICAL EDUCATION TEACHING
STAFF IN THE SYSTEM OF POST GRADUATE EDUCATION

Shopina M.A.

*the associate Professor of the Department
of methodology and psychology of preschool
and primary education, Institute
of postgraduate pedagogical education
of Kyiv University named after Boris Grinchenko,
Kyiv city, Ukraine*

Анотація

У даній статті розглядається особливості створення професійних модулів та викладання навчального матеріалу з метою підвищення рівня компетентності педагогічних працівників у роботі з учнями різного шкільного віку на базі курсів підвищення педагогічної кваліфікації вчителів. У статті описується мета та завдання щодо створення навчальних модулів, надається опис тем для розгляду на лекційних, практичних, семінарських заняттях, а також питання для обговорення на круглих столах та в режимі дистанційного навчання.

Abstract

This article reviews peculiarities of professional modules creation and teaching of educational material related. This article describes tasks and goal of educational modules development; provides the description of topics reviewed lectures, trainings, seminars, round table and e-education questions.

Ключові слова: вчитель, післядипломна освіта, навчальна програма, творчі завдання, підвищення кваліфікації.

Keywords: teacher, graduate studies, training module, creative tasks, teaching skills improvement.

Закон про освіту суголосний з Концепцією нової української школи, яка закликає виховувати дитину таким чином, щоб «випускник був цілісною особистістю усебічно розвиненою, здатною до критичного мислення; патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права

людини; інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, учитися впродовж життя».

Однією з ланок освіти є підвищення кваліфікації педагогічних працівників, що трактується як «підвищення рівня готовності особи до виконання її професійних завдань та обов'язків або набуття особою здатності виконувати додаткові завдання та обов'язки шляхом набуття нових знань і вмінь у межах професійної діяльності або галузі знань».

На основі цих документів була розроблена навчальна програма для педагогічних працівників, яка відображає психологічні аспекти поставлених цілей у системі післядипломної педагогічної освіти.

Запропонована програма дозволить педагогу розширювати свої психологічні знання, володіти психологічною культурою; використовувати психологічну обізнаність у педагогічній діяльності, а саме: набувати навички, які допоможуть усвідомленню і корегуванню стилю власного спілкування з дітьми та колегами, покращенню комунікативних здібностей, що сприятиме конструктивному діалогу; роботі в команді; краще організовувати навчальний процес, враховуючи психологічні особливості; застосовувати індивідуальний підхід до дитини, спираючись на унікальність кожного учня та вихованця (дитиноцентризм); враховувати результати впливу психологічного комфорту на дітей та самих педагогів у навчально-виховному процесі тощо.

Метою навчальної програми – є підвищення фахової компетентності слухачів КПК в галузі загальної, педагогічної, вікової психології та сучасних тенденцій розвитку психологічної науки і практичної психології.

Завданнями запропонованої програми є:

1. Розширити знання слухачів КПК в галузі сучасних тенденцій психологічної науки;
2. Поглибити уявлення педагогів про сучасне освітнє середовище, яке базується на психологічних засадах;
3. Допомогати акцентувати увагу на дитині (дитиноцентризм) та вихованні на цінностях;
4. Надавати педагогам знання про педагогіку партнерства;
5. Надавати знання педагогам щодо психологічного комфорту, психології спілкування, засад емоційного інтелекту, особливостей обдарованої дитини тощо.

Навчальна програма містить у собі наступні модулі для слухачів різних категорій:

1. Особливості навчання і виховання обдарованих дітей.

Анотація: ознайомлення слухачів з психолого-педагогічними основами розвитку дитячої обдарованості; розкривається сутність понять “обдарованість”, “талант”, “здібності”. Слухачі набувають знань з традиційних й інноваційних форм і методів виявлення обдарованих учнів, з проблем діагностики дитячої обдарованості; вчать визначати соціальні фактори, що позитивно/негативно впливають на розвиток обдарованої дитини; усвідом-

люють роль сім'ї і необхідність роботи з батьками щодо подальшого розвитку здібностей обдарованої дитини.

2. Психологічні особливості розвитку дошкільника в сучасних умовах.

Анотація: ознайомлення слухачів з поняттям соціальної ситуації розвитку в дошкільному дитинстві. Ознайомлення слухачів підвищення кваліфікації з основними методами стабілізації тривожного стану й агресивності в дітей дошкільного віку.

1. Психологічні механізми формування в дітей та молоді життєвої компетентності (дистанційна форма навчання). (Шопіна М.О.)

Анотація: Слухачі визначають психолого-педагогічні проблеми формування життєвої компетентності на різних вікових етапах розвитку школяра та можливі шляхи їх подолання; розглядають ефективні форми й методи формування життєвої компетентності учнів в умовах навчального закладу; аналізують негативні й позитивні чинники, що впливають на формування життєвої компетентності особистості.

2. Психологічна профілактика девіантної поведінки дітей різного шкільного віку (очна та дистанційна форми навчання).

Анотація: Ознайомлення слухачів з поняттями «девіантна поведінка дитини шкільного віку», «причини девіації», розглядаються прояви відхилень у поведінці неповнолітніх. Слухачі визначають соціально-психологічні засади девіантної поведінки школярів; вікову детермінацію соціальних девіацій; соціальні передумови виникнення дитячої агресивності та жорстокості, а також знайомляться з ефективними превентивними заходами.

3. Розвиток творчого потенціалу дітей різного шкільного віку (очна і дистанційна форми навчання).

Анотація: Отримання цілісних знань та вмінь з розвитку та формуванню творчого потенціалу учнів; розвитку індивідуальних здатностей й талантів дитини; незалежного й творчого мислення; індивідуальної креативності; інтелектуально-творчого потенціалу школярів. Опанування сучасними методиками діагностики та розвитку творчого потенціалу молодших школярів та підлітків в системі навчальної діяльності.

4. Психолого-педагогічні аспекти педагогічного спілкування (очна та дистанційна форми навчання).

Анотація: ознайомлення слухачів з поняттям психолого-педагогічного спілкування. Ознайомлення слухачів підвищення кваліфікації з основними методами ефективного спілкування із учнями та особливостями подолання конфліктних ситуацій.

Згідно з вимогами навчальної програми слухачі підвищують професійну компетентність у галузі психологізації навчального процесу.

Нормативні посилання:

1. Закон про освіту суголосний з Концепцією нової української школи

2. Нормативно-правові документи системи освіти України, в т. ч.

Психологічної служби системи освіти.

В результаті навчання на курсах підвищення кваліфікації слухач повинен вирішувати наступні задачі:

- використовувати сучасні психологічні знання задля застосування новітніх технологій навчання, які забезпечать високий рівень теоретичної і практичної підготовки;

- використовувати професійні вміння і навички, готувати їх до застосування у практичній діяльності;

- брати участь у навчально-методичній діяльності;

- забезпечувати виконання навчальних планів і програм у контексті Концепції нової української школи;

- удосконалювати процес взаємодії між педагогами, дітьми та батьками;

- мати мотивацію до нових перспектив щодо покращення навчально-виховного процесу НЗ.

Очікуванні результати: підвищення рівня психологічних знань слухачів курсів.

Висновки. 1. Насамперед слухачі курсів підвищення кваліфікації, приходячи на навчання, не мають уявлення, які саме знання вони хочуть отримати на курсах, а також яких саме психологічних знань їм не вистачає для успішної роботи та взаємодії з дітьми. У зв'язку з цим слухачі можуть мати низьку мотивацію до навчання. Враховуючи цей факт в традиційні заняття внесені елементи тренінгу, які дозволяють слухачам підвищення кваліфікації на практиці оцінити свої знання і здібності, дізнатися свої приховані потреби і проблеми, побачити і оцінити результати своєї роботи, а також підвищити мотивацію до навчання.

2. Слухачі курсів бояться оцінювання. Завдяки додавання елементів тренінгової роботи, що включена в традиційні заняття, слухачі матимуть можливість самостійно оцінити свої знання, здібності та можливості.

Список використаних джерел

1. Нормативно-правові документи системи освіти України, в т. ч. Психологічної служби системи освіти.

2. Анікеєнко М.І. Аналітичний погляд на проблему діагностики рівня емоційної стійкості / М.І. Анікеєнко // Вісник ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. Серія: Психологія. – Х. : ХНПУ, 2007. – Вип. 25. – С. 5–11.

3. Бачков И.В. Основы технологии группового тренинга. Психотехники: Учебное пособие. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Изд-во "Ось - 89", 2000. - 224 с.

4. Березін А. М. Психологічні чинники генезису національної самосвідомості особистості : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 19.00.01 / А. М. Березін ; Ін-т психології ім. Г. С. Костюка АПН України. – К., 2002. – 208 арк.

5. Буряк В.Д. Архетипно-інтелектуальний феномен національної свідомісної ідентифікації і публічне мислення / В.Д. Буряк – Львів.: Вісник Львівського університету. Серія журналістики. Вип.25, 2004. - С. 97-111

6. Варій М.Й. Психологія. – К.: Видавництво Центр учбової літератури, 2007, 288 с.

7. Хлівна О.М. Психологічні тенденції використання проєктивних методів в сучасній практичній психології / О.М. Хлівна // – Збірн. наукових праць Вісник одеського національного університету. Психологія. – Одеса. : Астропринт - 2012. - Т.17. Вип. 8 (20). – С. 439-444.